

CO ZOSTAŁO Z BIBLIOTEKI KLASZTORNEJ OO. AUGUSTIANÓW W KSIĄŻU WIELKIM (1381—1864)? — PRÓBA REKONSTRUKCJI

dr Agnieszka Fluda-Krokos
Instytut Nauk o Informacji
Uniwersytet Pedagogiczny w Krakowie

AUGUSTIANIE

Ordo Fratrum Eremitarum Sancti Augustini

- bulla Papieża Aleksandra IV – 9 IV 1256 r.,
- Polska – król Kazimierz Wielki – 1343 r.,
- Fundacja w Kazimierzu – 1363 r.,
- Wieluń (ok. 1350 r.), Warszawa, Rawa i Ciechanów (ok. 1356 r.), Książ Wielki (1381 r.),
- Dziś: Kraków-Kazimierz, Kraków-Prokocim, Łomianki pod Warszawą.

AUGUSTIANIE W KSIĄŻU WIELKIM

- przed rokiem 1380 r. – Jan z Melsztyna;
- 20 XII 1381 r. – osadzenie – Spytko z Melsztyna,
- o. Stefan – pierwszy znany przeora konwentu;
- kasata: *Ukaz Najwyższy o klasztorach Rzymsko-Katolickich w Królestwie Polskiem i dodatkowe do tegoż Ukazu przepisy, dnia 27 października (8 listopada) 1864 r.*;
- O. Antoni Śliwiński – ostatni augustianin (1894);
- losy: magistrat (do 1870 r.), szkoła (do 1939 r.), mieszkania ludności przesiedlonej (1939–42), szpital (1942–45), ochronka dla chłopców-sierot (1944–46), Zgromadzenie Sióstr Męki Pana Jezusa Chrystusa (1951–83).

Il. 1. Budynek kościoła poklasztornego

ŹRÓDŁA

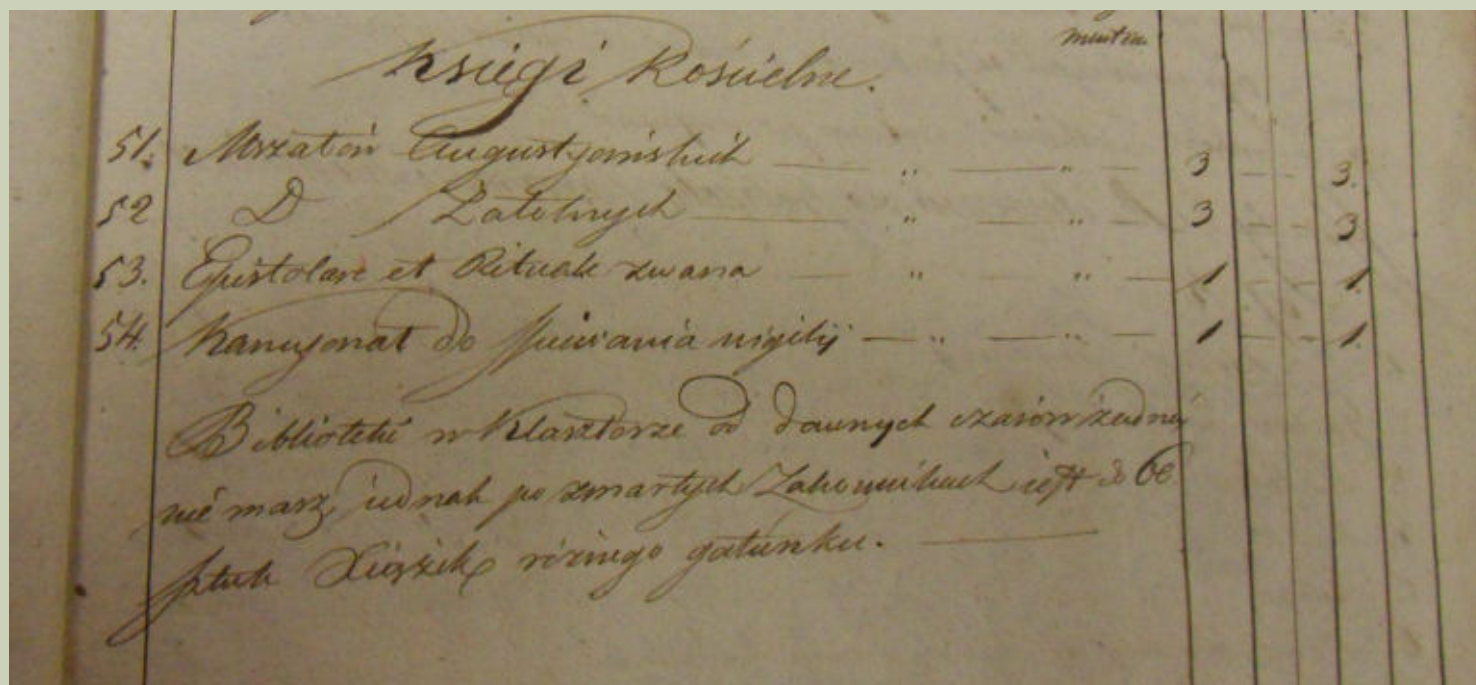
- Archiwum Diecezjalne w Kielcach,
- Archiwum Narodowe w Krakowie,
- Archiwum Państwowe w Kielcach,
- Archiwum Państwowe w Radomiu,
- Kościół Parafii pw. św. Wojciecha w Książu Wielkim.

II. 2. Budynek kościoła poklasztornego

(1) SPIS Z ROKU 1818

- Źródło: APK, zespół: Rząd Gubernialny Radomski (RGR), Wydział Administracji, sygn. 5945

The image shows a handwritten library inventory on aged paper. The title 'Księgi Rosyjskie' is written in cursive at the top. Below it, a table lists four items with their respective counts in two columns. The items are numbered 51, 52, 53, and 54. The text is written in a cursive script typical of the early 19th century.

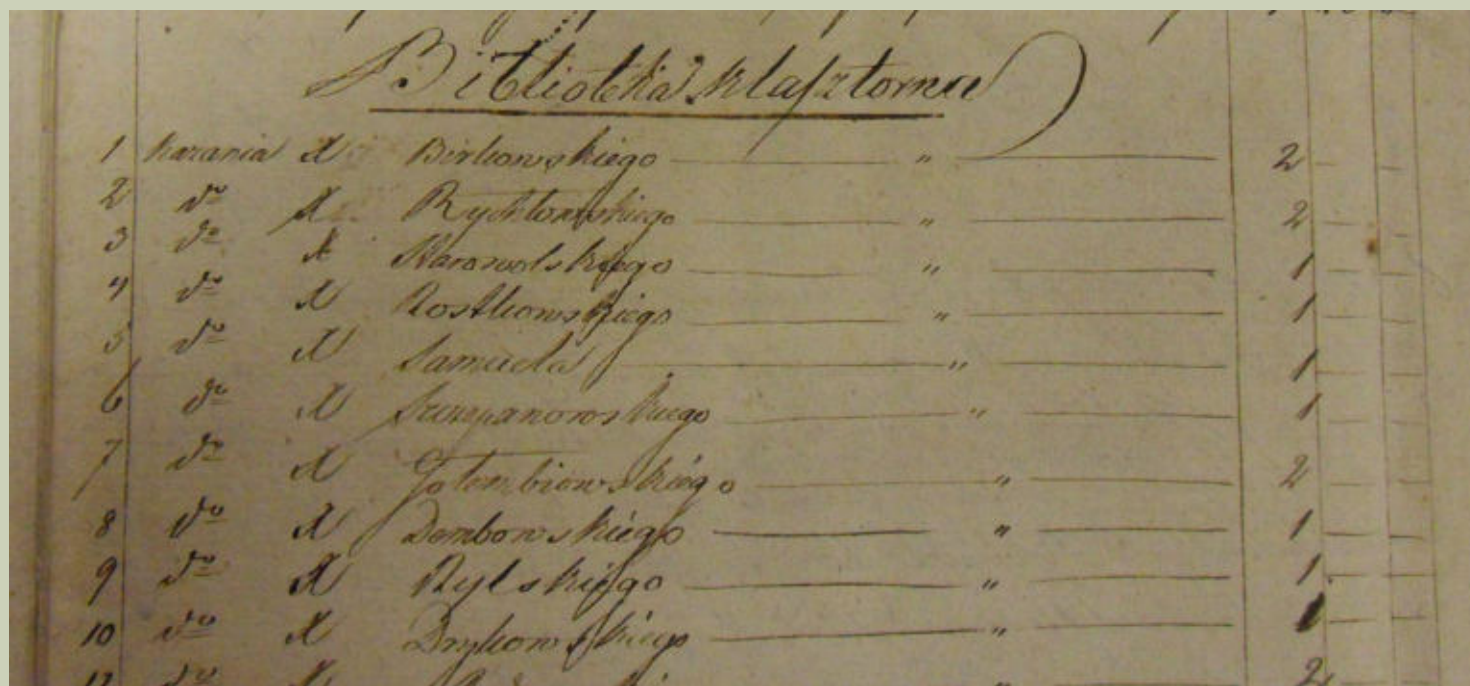
Księgi Rosyjskie.		miejsc.	
51.	Arxator Augustynowski	3	3
52.	D. Zdobych	3	3
53.	Epistolae et Rituale dworu	1	1
54.	Manuskrat do spisania nigili	1	1

Biblioteka w Kłajtorze od dawnych czasów posiada
nie maż, jednak po smartych Zdobychach i 30
ptak Książek różnego gatunku.

II. 3. Spis książek z roku 1818 (całość)

(2) SPIS Z ROKU 1821

- Źródło: APK, zespół: Rząd Gubernialny Radomski (RGR), Wydział Administracji, sygn. 5945

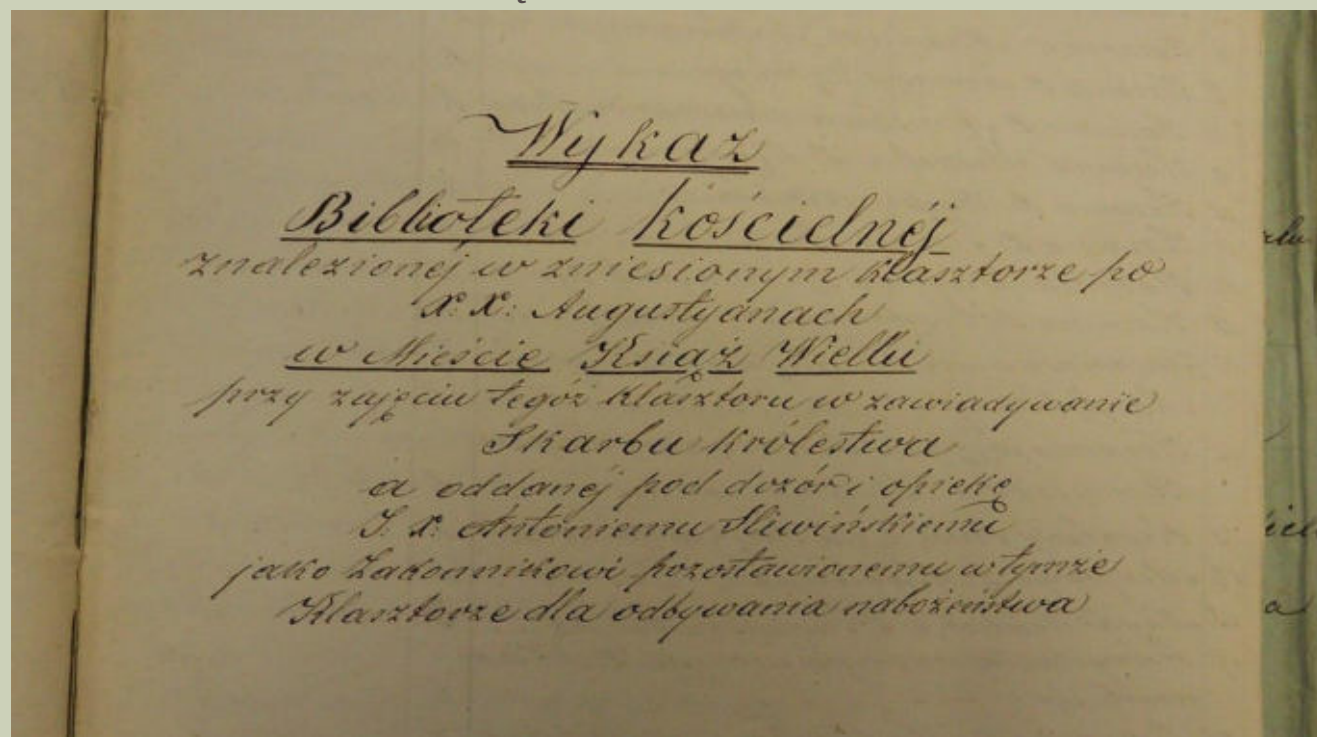
The image shows a handwritten document titled "Biblioteka Młajstowa" (Młajstowa Library). It is a list of books with columns for number, author, title, and quantity. The handwriting is in cursive, and the paper is aged and slightly discolored.

1	2	3	4	5
1	Harania	A.	Wielkowskiego	2
2	W.	A.	Wielkowskiego	2
3	J.	A.	Wielkowskiego	1
4	J.	A.	Wielkowskiego	1
5	J.	A.	Wielkowskiego	1
6	J.	A.	Wielkowskiego	1
7	J.	A.	Wielkowskiego	2
8	J.	A.	Wielkowskiego	1
9	J.	A.	Wielkowskiego	1
10	J.	A.	Wielkowskiego	1
11	J.	A.	Wielkowskiego	2

Il. 4. Spis książek z roku 1821 (strona 1.)

(3) SPIS Z ROKU 1864

- Źródło: APR, Izba Skarbowa Kielecka, Sukcesje, sygn. 7618: Akt zajęcia zniesionego klasztoru po ks.ks. Augustianach w mieście Książ Wielki w zawiadywanie Skarbu Królestwa (1865 r.); cz. H: Wykaz biblioteki kościelnej znalezionej w zniesionym klasztorze po ks.ks. Augustianach w mieście Książ Wielki

II. 5. Spis książek z roku 1865 (strona tytułowa)

(4) SPIS Z ROKU 1900

- Źródło: ADK, zespół: Akta oo. Augustianów w Książu Wielkim r. 1834-1906, sygn. OK-1a; Inwentarz klasztoru w Książu Wielkim w roku 1900 spisany: cz. C: Opisanie ogrodu, drzew owocowych i dzikich znajdujących się w ogrodzie i na cmentarzu zniesionego klasztoru po ks.ks. Augustianach w mieście Książ Wielki

W bibliotece znajdują się książki wyszczególnione
w oddzielnej kolumnie o wartości książek.
Książki łacińskie 91.
Książki po łacinie i po polsku 102.
Dziół filozoficznych 30.
Dziół teologicznych 64.
Książki łacińskie naukowe 30.
Książki odnoszące się do życia świętego 20.
Poetyckich 41.
Prawo Kościelne i Świeckie 17.
Dziła francuskie i niemieckie 15.
Dziła 410.

OPISY (1)

1818 r. (całość):

Biblioteki w klasztorze od dawnych czasów żadnej nie masz, jednak po zmarłych zakonnikach jest 60 sztuk książek różnego gatunku. (s. 13)

1821 r. (przykłady):

- *Kazania ks. Birkowskiego* – 2,
- *Przykłady różne* – 1,
- *Theologia moralis* – 1,
- *Lingua Biblica* – 1,
- *Consilium tridentium* – 2,
- (...) *wszystkich (...) sztuk* 145.

OPISY (2)

1865 r. (przykłady):

- *Mszałów dużych* 2,
- *Kazania ks. Teodora Grubera* 1,
- *Kazań polskich bez tytułów, starych i obdartych* 24,
- *Lucii Ferraris prompta Bibliotheca Canonica Iuridica [ncz.]* 6,
- *Imitatio Christi. Thoma a Kempis* 1,
- *Clericus instructus* 1,
- *Książek łacińskich bez tytułów* 40.

1900 r. (przykłady):

- *Książek treści ascetycznej* – 91,
- *Kazań po łacinie i po polsku pisanych* – 102,
- *Różnych dzieł* – 41,
- *Prawo kościelne i świeckie* – 17,
- *Razem* 410.

TABELA – GDZIE I ILE

Tab. 1. Statystyki wg spisów

Lp.	Rok	Rodzaj spisu / opis	Ilość
1	1818	ogólny, 8 linii	60 vol.
2	1821	tytuł (wg opisującego), ilość, 2 s.	145 vol.
3	1865	tytuł dzieła (wg opisującego), ilość; 5 s.	188 vol.
4	1900	ogólny, 12 linii	410 vol.

STAN OBECNY

II. 7. Inwentaryzacja (2012–13)

II. 8. Szafa z biblioteczką (po inwentaryzacji)

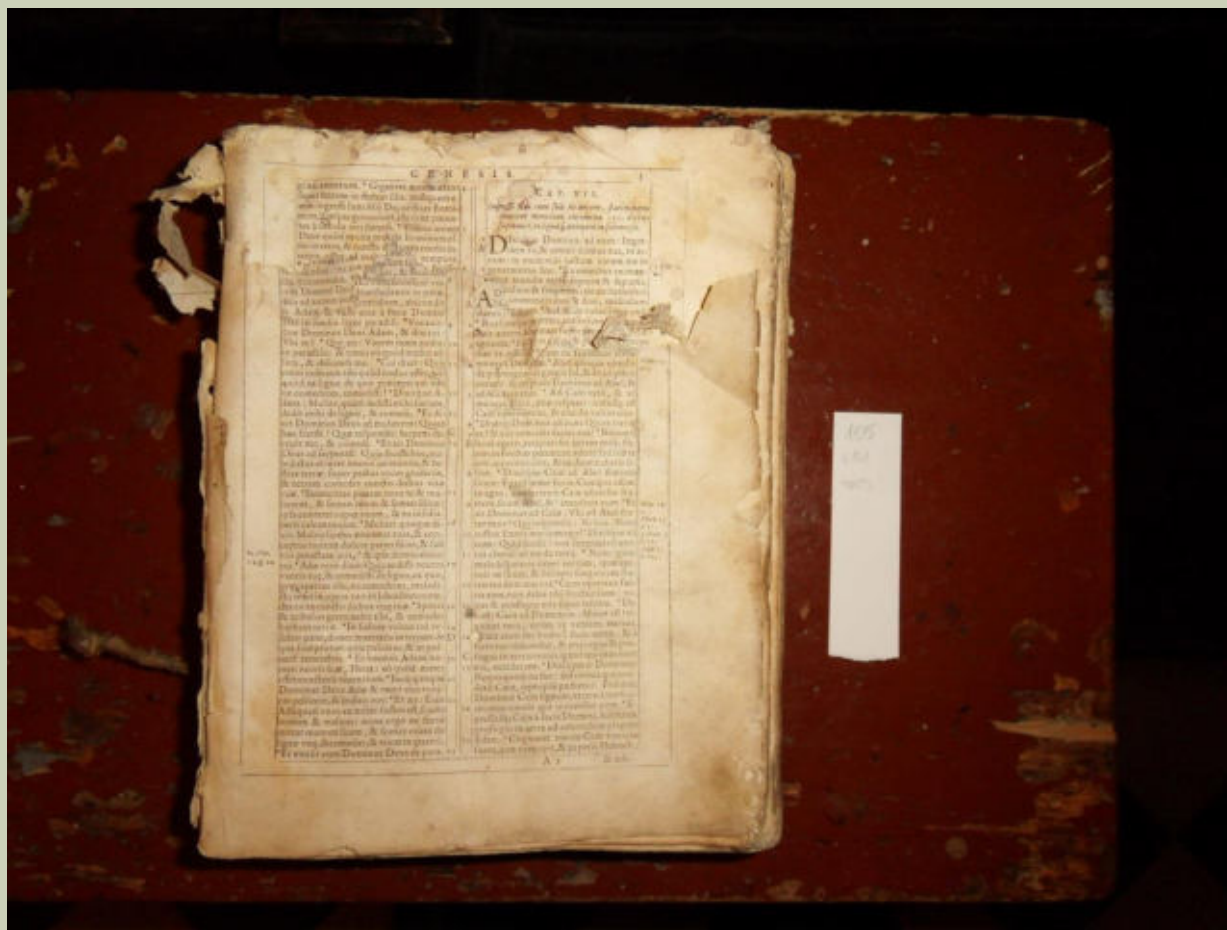
INWENTARYZACJA (1)

- 162 sygnatury (druki) – 40 z proveniencjami augustiańskimi,
- 43 sygnatury (rękopisy) – 7 klasztornych,
- 1502–1954 r.,
- stan zachowania – zły (liczne grzyby i pleśnie, zawilgocenia, owady).

II. 9. Druk niezidentyfikowany (zbiór kazań)
[sygn. 4]

INWENTARYZACJA (2)

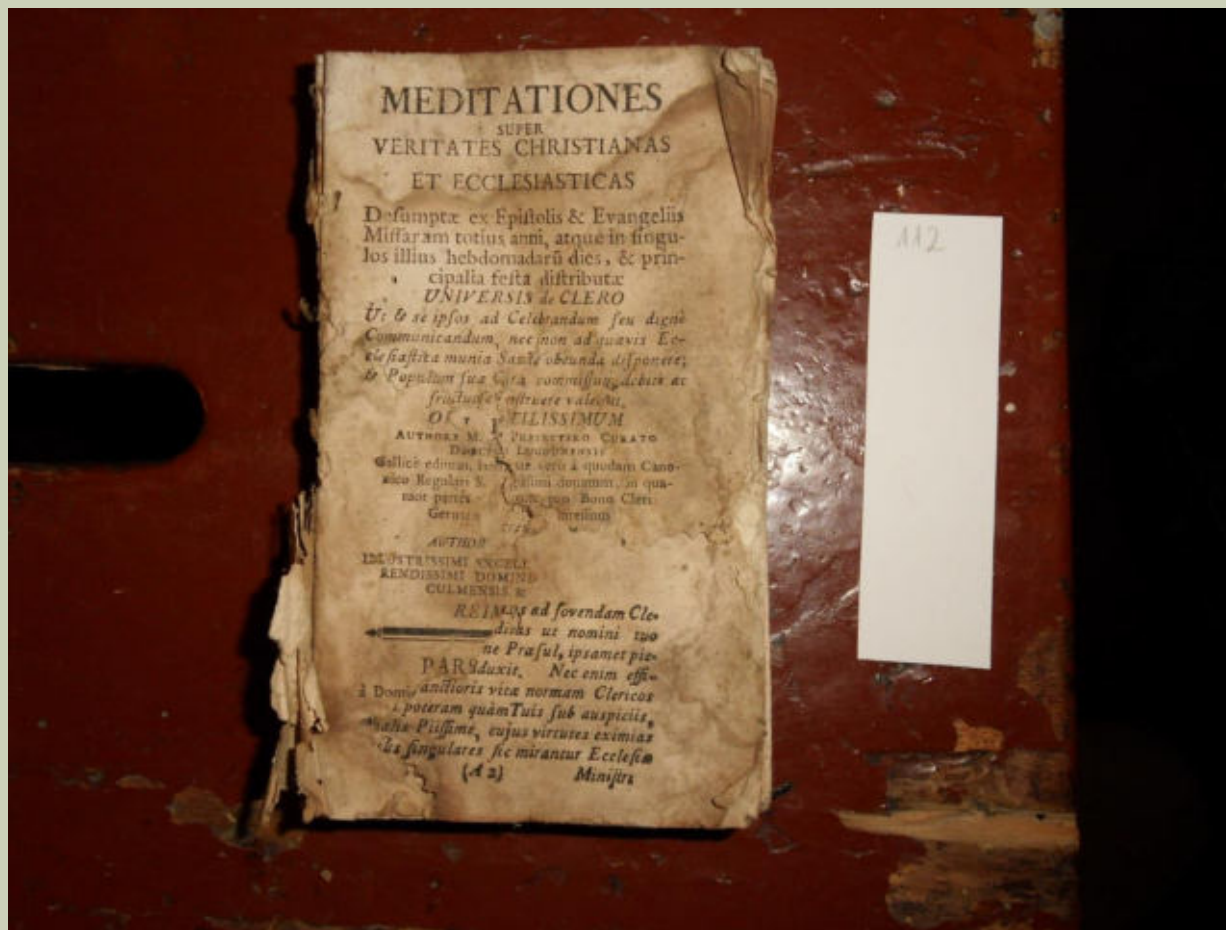
II. 10. Biblia (niezidentyfikowana) [sygn. 105]

INWENTARYZACJA (3)

II. 11. *Officia Sanctorum Propria...*, Wilno 1731 [sygn. 127]

INWENTARYZACJA (4)

II. 12. *Meditationes Super Veritates Christianas ...*, Lugdunensi 1762? [sygn. 112]

INWENTARYZACJA (5)

II. 13. Druk niezidentyfikowany (zbiór kazań) [sygn. 1]

II. 14. Druk niezidentyfikowany (zbiór kazań)
[sygn. 3]

INWENTARYZACJA (6)

II. 15. Druk niezidentyfikowany (zbiór kazań) [sygn. 57]

IDENTYFIKACJA (1)

- 40 druków z proveniencjami klasztornymi;
- 7 rękopisów klasztornych;
- spis z 1821 r. – 3 druki z proveniencjami (*Kazania ks. Szczepanowskiego* – sygn. 89, *Kazania ks. Ubermanowicza* – sygn. 126, *Biblia* – sygn. 105), 1 bez proveniencji (*Kazania ks. Balsama* – sygn. 36);
- spis z 1865 r. – 4 druki z proveniencjami (*Kazania ks. Szczepanowskiego* – sygn. 89, *Bibliotheca Canonica Iuridica*, 2 t. – sygn. 83–84, *Biblia* – sygn. 105), 10 bez proveniencji (*Kazania ks. Węgrzynowicza* – sygn. 146, *Kazania ks. Balsama* – sygn. 36), *Kazania ks. Awedyka* – sygn. 48, *Listy duchowne św. Franciszka Salezego* – sygn. 18, *Bibliotheca Canonica Iuridica*, 2 t. – sygn. 85–86, *Officia Sanctorum* – sygn. 127, *Rhetorica Cypriani Svarii* – sygn. 41, *Corpus Iuris Canonici Gregori XIII* – 7a, 7b);
- 1821 i 1865 – dziesięć powtarzających się pozycji.

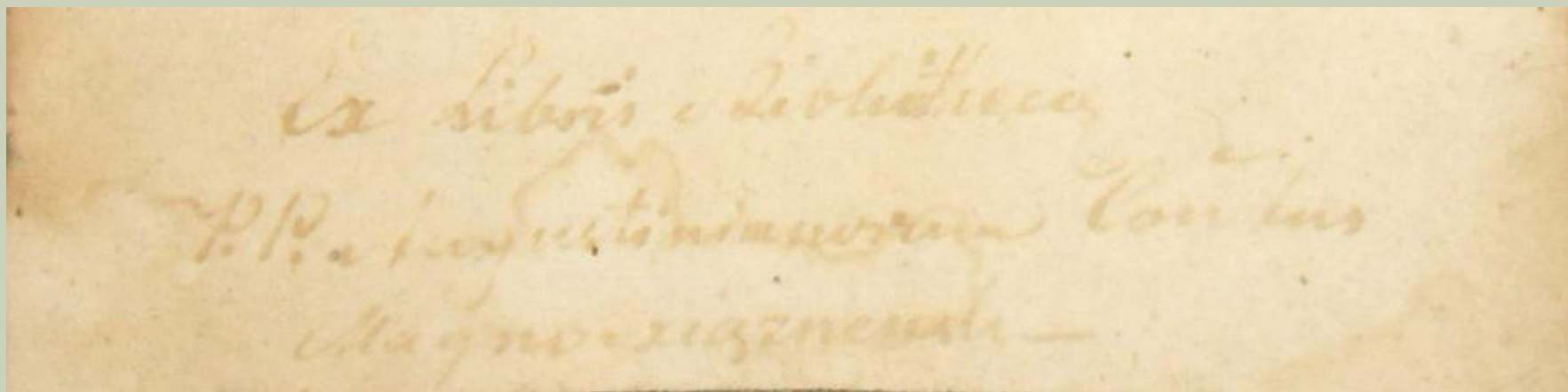
IDENTYFIKACJA (2)

II. 16. Wpis proveniencyjny:

Hic liber est Conventus Magno Xiążnensis Patrum Augustinianorum
(Druk niezidentyfikowany – zbiór kazań [sygn. 4])

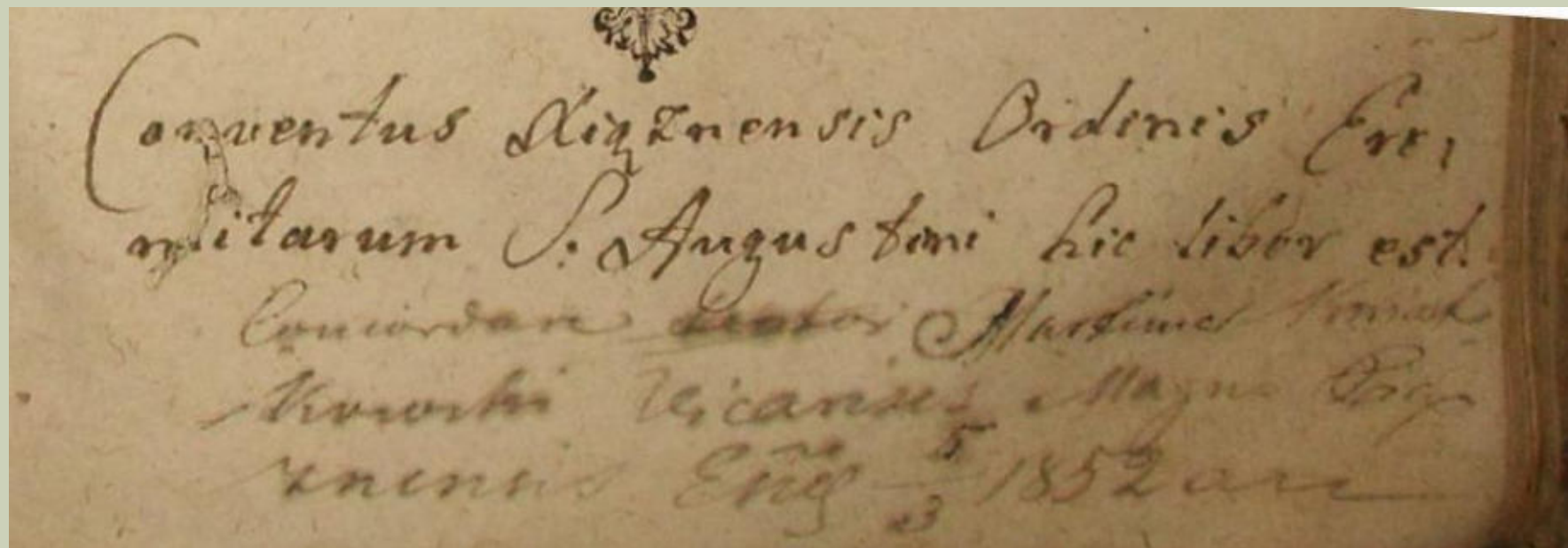
IDENTYFIKACJA (3)

II. 17. Wpis proveniencyjny:

Ex Libris Bibliothecae P.P. Augustinianorum Con[ven]tus Magnoxiąznensis
(Jahn Johan, *Enchiridion hermeneuticae generalis...*, Wiedeń 1812 [sygn. 9])

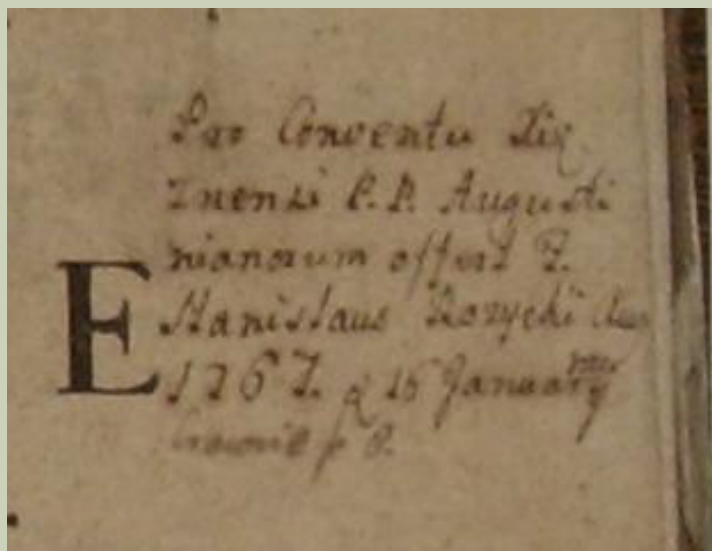
IDENTYFIKACJA (4)

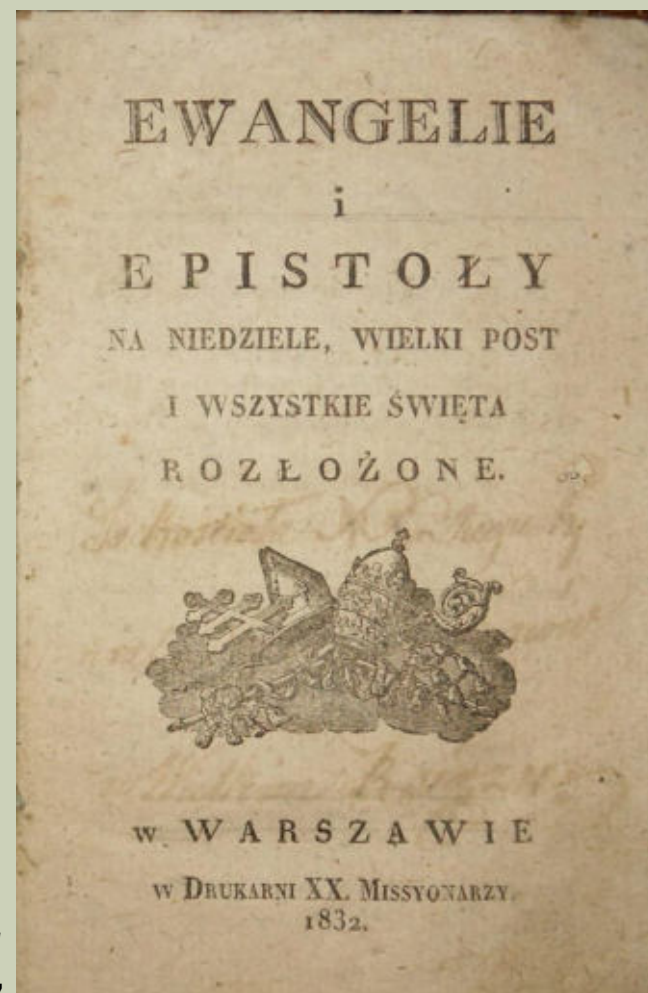
II. 18. Wpis proveniencyjny:

Conventus Xiążnensis Ordinis Eremitarum S. Augustini hic liber est
(Rubczyński Marcin, *Głos Pana kruszącego...*, Berdyczów 1768 [sygn. 42])

IDENTYFIKACJA (5)

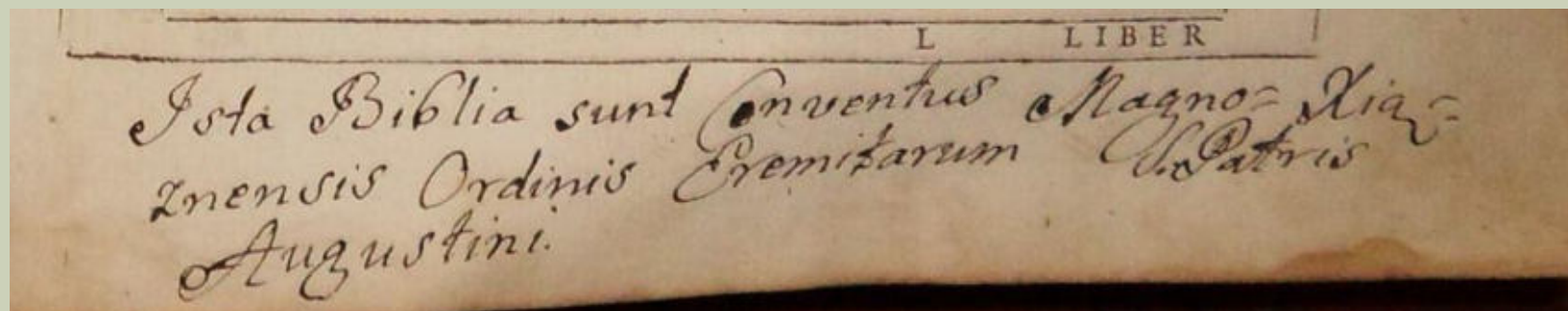

Il. 19. Wpis proveniencyjny:
*Pro conventu Xiaznsi P.P. Augustinianorum
offert P. Stanislaus Rozycki Aug. 1767 R. 15
January Cracovie* (Szczepanowski Stanisław,
Kazania niedzielne..., Kraków 1761 [sygn. 89])

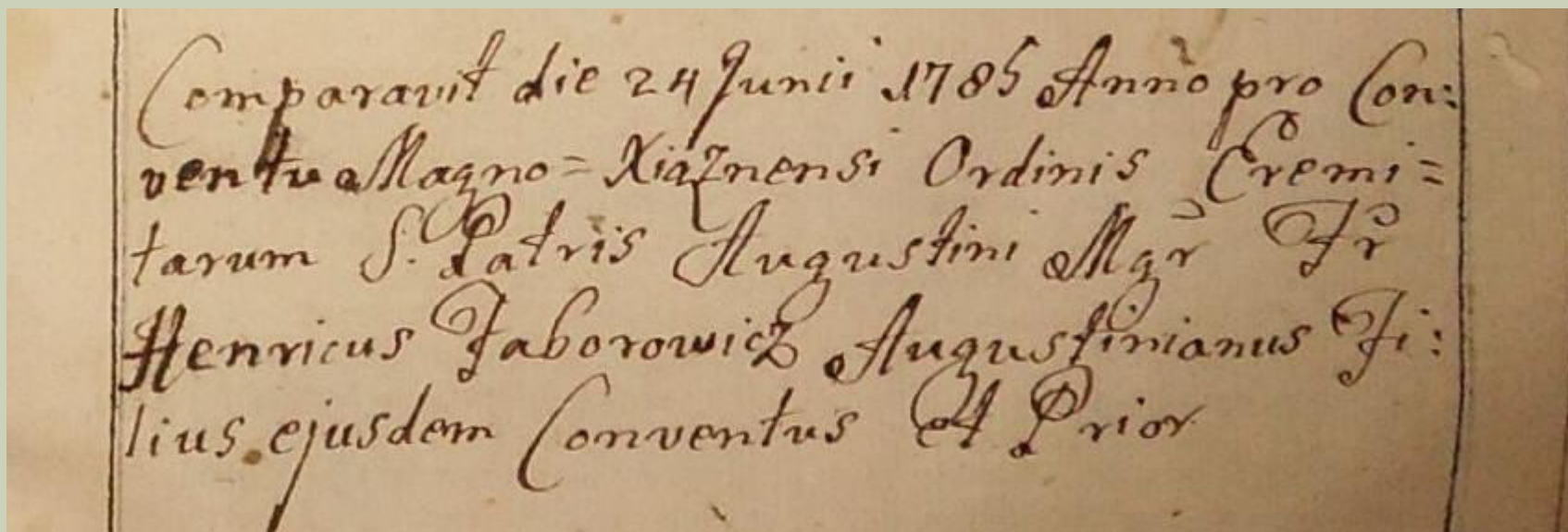
Il. 20. Wpis proveniencyjny: *Dla Kościoła XX.
Augustynianów w Wielkim Książ (Ewangelie i epistoły...,
Warszawa 1832 [sygn. 128])*

IDENTYFIKACJA (6)

**II. 21. Wpis proveniencyjny: *Ista Biblia sunt Conventus Magnoxiaznensis
Ordinis Eremitarum S. Patris Augustini*
(Biblia - niezidentyfikowana [sygn. 105])**

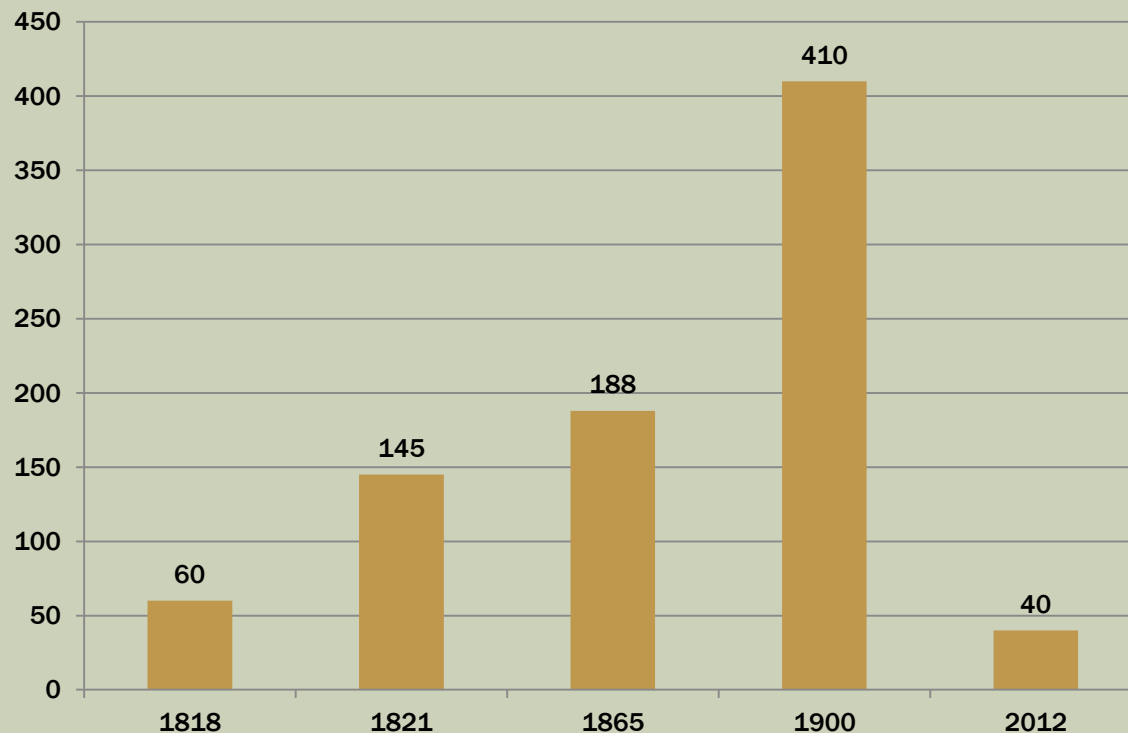
IDENTYFIKACJA (7)

Comparavit die 24 Junii 1785 Anno pro Con-
ventu Magno=Xiaznensi Ordinis Eremitarum
S. Patris Augustini Mgr Fr
Henricus Faborowicz Augustinianus Fi-
lius ejusdem conventus et Prior

II. 22. Wpis proveniencyjny: Comparavit die 24 Junii 1785 Anno pro Conventu
Magno=Xiaznensi Ordinis Eremitarum S. Patris Augustini Mgr Fr Henricus Faborowicz
Augustinianus Filius ejusdem conventus et Prior
(Biblia - niezidentyfikowana [sygn. 105])

PODSUMOWANIE

Wyk. 1. Zmiany ilościowe księgozbioru

* Budynki klasztorne pod opieką rektora Michała Sławety (od 1899 do 1911).

** 40 – druki z proveniencjami, 10 – bez proveniencji, lecz odnotowane w spisach.

Dziękuję za uwagę. 😊
a.fluda_krokos@interia.pl